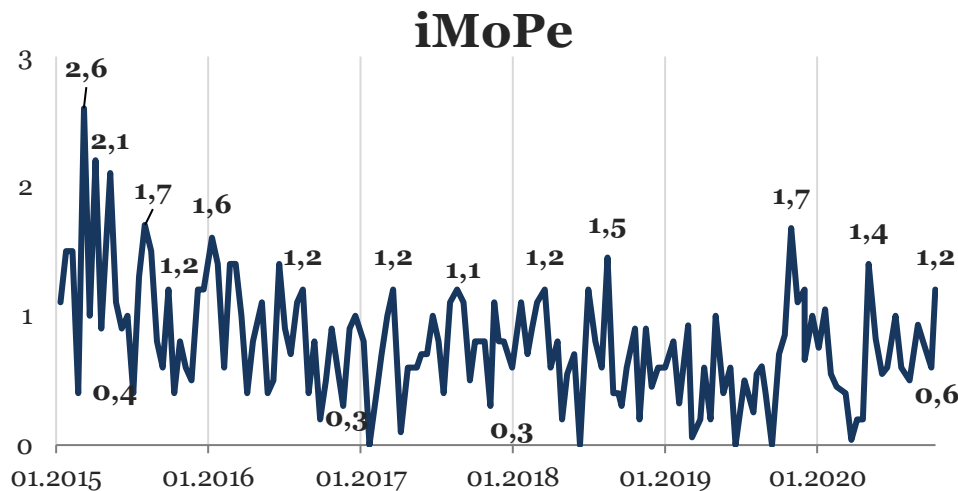

iMoPe №143. Обов'язкова ідентифікація власників електронних гаманців та запуск ProZorro Market

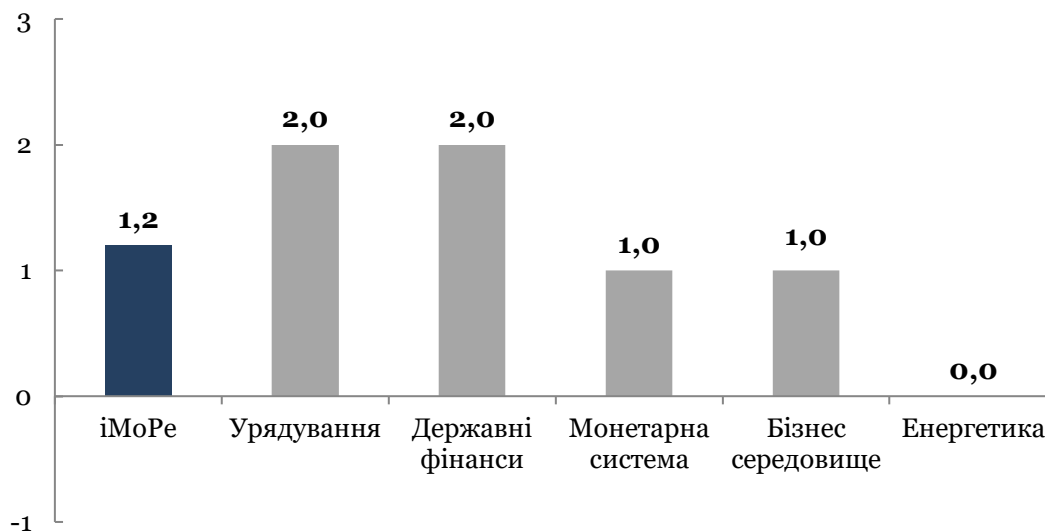
Індекс моніторингу реформ (iMoPe) становить +1,2 бала за період з 7 по 20 вересня 2020 року з можливих значень від -5,0 до +5,0. У попередньому раунді індекс дорівнював +0,6 бала.

Графік 1. Динаміка Індексу моніторингу реформ

iMoPe може приймати значення від -5 до +5, значення вище за +2 розглядається як прийнятний темп реформ

Графік 2. Значення iMoPe та його компонентів у поточному раунді оцінювання

Основні події раунду

1. Запуск електронних каталогів у системі ProZorro Market, +2,0 бала

Державні замовники часто купують товари широкого вжитку – канцтовари, комп'ютери, офісне обладнання, пальне, меблі, побутову хімію, а також останній часом різні товари медичного призначення (антисептики, засоби індивідуального захисту). Для постачальників не завжди доцільно подавати свої пропозиції на кожен тендер із закупівлі таких товарів. Постачальників, зазвичай, дуже багато, а кожна закупівля може здійснюватися на невеликі суми.

Щоб такі закупівлі здійснювалися прозоро та на конкурентних засадах і, водночас, не вимагали громіздких бюрократичних процедур, закон [про публічні закупівлі](#) передбачає створення електронних каталогів. Електронний каталог Прозорро-маркет був запроваджений у пілотному [режимі у квітні 2019](#) і дозволяв здійснювати закупівлі до 50 тис грн. [Враховавши цей досвід](#) уряд прийняв рішення (постанова [№ 822](#) від 14 вересня 2020) запустити можливість використання електронних каталогів на постійній основі для закупівель до 200 тис грн. Це дозволяє, здійснювати державні закупівлі товарів широкого вжитку так, як це роблять клієнти інтернет магазинів. Постачальники будуть реєструватися в системі та заносити в ній свої пропозиції у електронний каталог, а закупівельники – заходити та обирати необхідний товар з найкращими якісними та ціновими характеристиками.

Коментар експерта

«На виконання зобов'язань взятих Україною в рамках Угоди про асоціацію було впроваджено в е-систему публічних закупівель електронні каталоги. Наявність е-каталогів вирішує наступне:

-розширює ринок збуту для малого та середнього бізнесу. Це зручний канал збуту для підприємців. Щоб почати отримувати замовлення, достатньо один раз пройти процедуру кваліфікації, а не готувати щоразу тендерні документи.

– зменшує навантаження на державні установи, оскільки через е-каталоги просто і легко у декілька кліків купувати товари широкого вжитку за вигідними цінами: від техніки та канцелярії до меблів та побутової хімії.

– е-каталоги можна використовувати при закупівлі товарів до 200 тис. грн (а для замовників, в окремих сферах господарювання— до 1 мільйона гривень)

– під час закупівель на суму понад 50 тис. грн. використовується запит цінових пропозицій, що дає можливість здійснити придбання за конкурентною ціною.

Щодо викликів та імплементації:

Стороною, що потребує уваги, можна назвати необхідність збільшення ресурсів для більш швидкого наповнення каталогів товарними категоріями, які є актуальними для замовників.

Кабмін у постанові передбачив 3 місяці на технічну реалізацію цього функціоналу. Проте ДП «Прозорро» вже закінчило розробку, і зараз відбувається тестування».

Лілія Лахтіонова, Міністерство економіки, торгівлі та сільського господарства України

2. Зміни у регулюванні ринку електронних грошей, +1,5 бала

Постановою [133 від 11 вересня 2020](#) НБУ запровадив додаткові вимоги щодо власників електронних гаманців. Раніше банки повинні були ідентифікувати таких власників лише у випадку, коли залишок на рахунку перевищував 4 тис. грн. Для розрахунків на невеликі суми ідентифікація була не потрібна. Проте, цим обмеженням могли зловживати, зокрема, подавці наркотиків або інших товарів, вільний обіг яких заборонений. Щоб прибрати цю прогалину, НБУ запровадив обов'язкову ідентифікацію.

Таке рішення гармонізує законодавство України щодо фінансового моніторингу з законодавством ЄС.

Коментар експерта

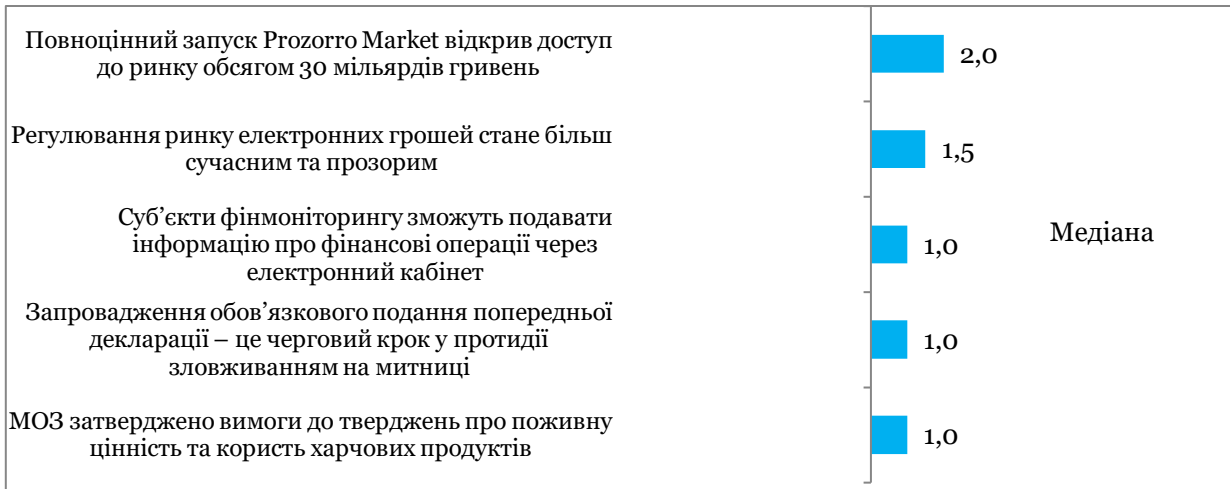
«Фінансовий моніторинг в світі лише посилюється і Україна змушена змінювати своє законодавство та регуляторні акти щоб відповідати новим вимогам. Національний банк поставив умову ідентифікації власників електронних гаманців.

Декілька років тому банки могли пропонувати своїм клієнтам послуги з платежів електронними грошми без ідентифікації в межах встановлених лімітів – залишок до 4000 грн, річний оборот до 62000 грн. Попри такі скромні ліміти, анонімні гаманці можуть використовуватися різного роду незаконних транзакцій – зокрема онлайн торгівлі наркотиками.

Тому регулятори різних країн роблять кроки для унеможливлення роботи анонімних електронних гаманців. З іншого боку, українські банки пропонували клієнтам (часто іноземцям) скористатися такими продуктами без ідентифікації для безготівкового розрахунку в Україні, наприклад під час Євробачення, футбольних змагань чи фестивалів. Поповнивши таку картку готівкою, клієнт не хвилювався за безпеку розрахунків, адже його основна картка не використовувалася. Зараз існування такого нішевого продукту буде під питанням».

Михайло Демків, ІСУ

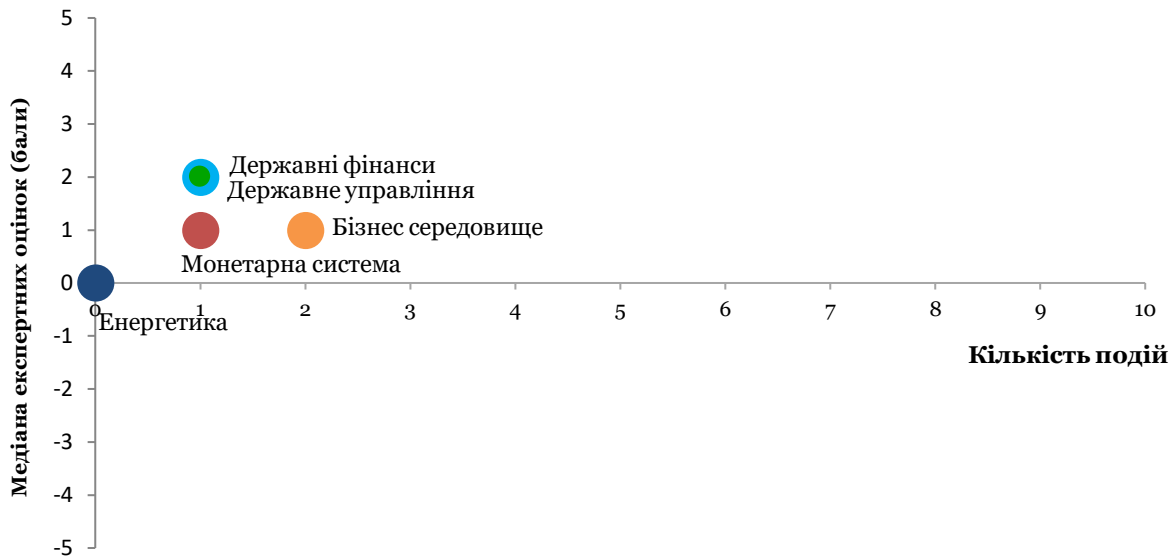
Графік 3. Події, що визначали значення індексу, оцінка події є сумою її оцінок за напрямками, тому вона може перевищувати +5, або бути меншою за -5

Таблиця 1. Оцінки всіх подій та прогресу реформ за напрямками

Державне управління	+2,0
Суб'єкти фінмоніторингу зможуть подавати інформацію про фінансові операції через електронний кабінет	+1,0
Державні фінанси	+2,0
Повноцінний запуск Prozorro Market відкрив доступ до ринку обсягом 30 мільярдів гривень	+2,0
Монетарна система	+1,0
Регулювання ринку електронних грошей стане більш сучасним та прозорим	+1,5
Бізнес середовище	+1,0
МОЗ затверджено вимоги до тверджень про поживну цінність та користь харчових продуктів	+1,0
Запровадження обов'язкового подання попередньої декларації – це черговий крок у протидії зловживанням на митниці	+1,0
Енергетика	0,0

Графік 4. Значення окремих компонентів Індексу та кількість подій

(Див. графіки та таблиці на сайті http://imorevox.in.ua/?page_id=577, http://imorevox.in.ua/list_rounds.php)

Довідкова інформація: Індекс Моніторингу Реформ (ІМоРе) VoxUkraine призначений надавати комплексну оцінку зусиллям влади України зі впровадження економічних реформ. Індекс базується на експертних оцінках змін у регуляторному середовищі за п'ятьма напрямками:

1. Державне управління
2. Державні фінанси
3. Монетарна система
4. Бізнес середовище
5. Енергетика

Детальніше про Індекс та методологію розрахунку можна дізнатись на сайті imorevox.org.

VoxUkraine - це ініціатива, створена групою міжнародних та вітчизняних економістів, присвячена реформам та економічному розвитку України. Цілями VoxUkraine є поширення науково обґрунтованого аналізу та коментарів щодо економічних та суспільно-політичних подій в Україні, підвищення рівня дискусії та формулювання системного підходу до реформ, а також інтеграція України в світову мережу економістів та діячів, відповідальних за економічну політику.